

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/13/2022
Identifikačné číslo spisu:	7217219664
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7217219664.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: N. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., zastúpený JUDr. Katarínou Geškovou, PhD., advokátkou, so sídlom Liptovský Mikuláš, Námestie osloboditeľov 65, proti žalovaným: 1/ E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., 2/ D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., 3/ D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., všetci zastúpení JUDr. Ladislavom Scholczom, advokátom, so sídlom Košice, Krmanova 16, o ochranu oprávneného dediča, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 25C/35/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. júla 2021 sp. zn. 5Co/68/2020, v spojení s opravným uznesením z 13. júla 2021 sp. zn. 5Co/68/2020 a doplniacím rozsudkom z 30. septembra 2021 sp. zn. 5Co/68/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 13. júla 2021 sp. zn. 5Co/68/2020, v spojení s opravným uznesením z 13. júla 2021 sp. zn. 5Co/68/2020 a doplniacím rozsudkom z 30. septembra 2021 sp. zn. 5Co/68/2020 a rozsudok Okresného súdu Košice II z 13. februára 2020 č. k. 25C/35/2017-735, z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Košice II na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou podanou 29.06.2017, po zmene pripustenej uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) z 11. mája 2018 č. k. 25C/35/2017-414, domáhal určenia v časti I. A, že je podielovým spoluvlastníkom v žalobe špecifikovaných nehnuteľností v žalobe špecifikovanom podiele, eventuálne žiadal uložiť žalovanej 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 33.750 eur s prísl., eventuálne žiadal uložiť túto povinnosť výplaty všetkým žalovaným. Zároveň žiadal určiť v časti I. B, že je podielovým spoluvlastníkom v žalobe špecifikovaných nehnuteľností v žalobe špecifikovanom podiele, eventuálne žiadal uložiť žalovanej 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9.825 eur s prísl., eventuálne žiadal uložiť túto povinnosť výplaty všetkým žalovaným. Ďalej sa domáhal určenia v časti II. A, že je čiastočným vlastníkom v žalobe špecifikovaných 2 pohľadávok, eventuálne žiadal uložiť žalovanej 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 30.179,40 eur s prísl., eventuálne žiadal uložiť túto povinnosť výplaty všetkým žalovaným. Zároveň žiadal určiť v časti II. B, že je čiastočným vlastníkom pohľadávky voči G. X., eventuálne žiadal uložiť žalovanej 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.750 eur s prísl., eventuálne žiadal uložiť túto povinnosť výplaty všetkým žalovaným. Zároveň žiadal určiť v časti III. A, že je podielovým spoluvlastníkom osobného automobilu Peugeot 607,

motocykla Suzuki XF 650, eventuálne žiadal uložiť žalovanej 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 412,50 eur s prísł., eventuálne žiadal uložiť túto povinnosť výplaty všetkým žalovaným. Zároveň žiadal určiť v časti III. B, že je podielovým spoluvlastníkom samonabíjacej pištole zn. Eibar, revolvera zn. TAURUS, eventuálne žiadal uložiť žalovanej 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 50 eur s prísł., eventuálne žiadal uložiť túto povinnosť výplaty všetkým žalovaným. V žalobe vymedzil podiely, ktoré má nadobudnúť on i podiely, ktoré budú po novom náležať žalovanej 1/ tak na nehnuteľnostiach, tak pri pohľadávkach ako i pri hnutel'ných veciach. Napokon žiadal v časti IV. uložiť žalovanej 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 42.690,98 eur s úrokmi z meškania, eventuálne, aby bola táto povinnosť uložená všetkým žalovaným. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca nebol účastníkom dedičského konania po poručiťovi G. D., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel XX.XX.XXXX (ďalej aj „poručiť“), ktorý bol otcom žalobcu (otcovstvo uznal). Uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 24D/260/2015, Dnot/83/2015 z 21. júla 2015 bola určená všeobecná cena majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“) poručiťa a žalovanej 1/ a bola vyporiadaná časť majetku patriaceho do BSM, čo patrí žalovanej 1/ ako pozostalej manželke a čo patrí do dedičstva po poručiťovi. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 19.08.2015. Osvedčením o dedičstve sp. zn. 24D/260/2015, Dnot/83/2015 bolo súdnym komisárom konštatované, že poručiť nezanechal závet ani listinu o vydedení a ustálil, že zákonnými dedičmi sú pozostalá manželka poručiťa - žalovaná 1/, dcéra poručiťa - žalovaná 2/ a syn poručiťa - žalovaný 3/ a majetok z dedičstva na základe dedičskej dohody o vyporiadaní dedičstva v celosti pripadol žalovanej 1/ bez nároku ostatných dedičov na finančné vyrovnanie. Žalovaní 2/ a 3/ vstúpili do konania na základe návrhu žalobcu v priebehu konania.

2. O žalobe žalobcu rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom z 13. februára 2020

č. k. 25C/35/2017-735 tak, že vo výroku určil, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností:

- zapísaných na LV č. XXX, katastrálne územie J., obec J., okres D., parcely č. XXXX (trvalé trávne porasty - 5607 m²), parcely č. XXXX. (trvalé trávne porasty - 5672 m²), parcely č. XXXX (trvalé trávne porasty - 1839 m²), parcely č. XXXX (trvalé trávne porasty - 1469 m²), parcely č. XXXX (trvalé trávne porasty - 356 m²), parcely č. XXXX (trvalé trávne porasty - 148 m²), v podiele 15/288,
- zapísaných na LV č. XXX, katastrálne územie J., obec J., okres D., parcely č. XXXX (trvalé trávne porasty - 2119 m²), parcely č. XXXX (trvalé trávne porasty - 2587 m²), parcely č. XXXX (trvalé trávne porasty - 373 m²), parcely č. XXXX. (trvalé trávne porasty - 824 m²), parcely č. XXXX (trvalé trávne porasty - 162 m²), v 1/4,
- zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie J., obec J., okres D., ako parcely č. 4904 (orná pôda - 8205 m²) v 1/4,
- zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie M., obec M., okres D., ako parcely č. 3328/43 (trvalé trávne porasty - 3762 m²), parcely č. 3328/44 (trvalé trávne porasty - 3760 m²), parcely č. 3328/171 (trvalé trávne porasty - 3259 m²), parcely č. 3328/172 (trvalé trávne porasty - 3259 m²), v 1/8,
- zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie M., obec M., okres D., ako parcely č. 3328/187 (zastavané plochy a nádvoria o výmere 4205 m²) v 1/308,
- zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie M., obec M., okres D., ako parcely č. 3333/49 (trvalé trávne porasty o výmere 7193 m²) v 1/8,
- zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie E., obec E., okres D. ako parcely č. 1260/168 (trvalé trávne porasty - 5988 m²) v 1/4,
- zapísaných na LV č. XX, katastrálne územie H., obec H., okres D., ako parcely č. 1121/2 (trvalé trávne porasty o výmere 122613 m²) v podiele 60/8640,
- zapísaných na LV č. XXX, katastrálne územie H., ako parcela č. 1115/54 (trvalé trávne porasty o výmere 5557 m²) v podiele 1/4,
- zapísaných na LV č. XXX, katastrálne územie D., obec D., okres D., ako parcela č. 676 (trvalé trávne porasty o výmere 439.589 m²) v podiele 225/224100,
- zapísaných na LV č. XXX, katastrálne územie D., obec D., okres D., ako parcela č. 671 (trvalé trávne porasty - 17112 m²) v podiele 1/8,
- zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie Y., obec Y., okres D., ako parcela č. 2993 (trvalé trávne porasty o výmere 63954 m²) v podiele 108/36360,
- zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie Y., obec Y., okres D. ako parcela č. 2994 (trvalé trávne porasty o výmere 58461 m²) v podiele 108/36360,

- zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie Y, obec Y, okres D. ako parcela č. 2995 (trvalé trávne porasty o výmere 453242 m²) v podiele 108/36360,
- zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie Y, obec Y, okres D. ako parcela č. 2996 (trvalé trávne porasty o výmere 148774 m²) v podiele 108/36360,
- zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie J., okres D. ako parcela č. 1260/375 (orná pôda o výmere 17264 m²) v podiele 1/4.

2.1. Vo výroku II. súd určil, že žalobca je vlastníkom pohľadávky voči G. X., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, bytom Y., vyplývajúcej zo zmluvy o pôžičke uzatvorenej dňa 08.10.2012, vo výške 5.750 eur s príslušenstvom. Vo výroku III. súd určil, že žalobca je spoluvlastníkom pištole samonabíjacej zn. Eibar, kal. 9x19, v. č.: XXXXX-XX, v podiele 1/4 a revolvera zn. TAURUS, typ zbrane M 94, kal. 22 LR, v. č.: XXXXX, v podiele 1/4. Vo výroku IV. uložil žalovanej 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 32.109,267 eur do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku V. v prevyšujúcej časti žalobu voči žalovanej 1/ zamietol. Vo výroku VI. žalobu voči žalovaným 2/ a 3/ zamietol a vo výroku VII. im priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v celom rozsahu. Vo výroku VIII. uviedol, že žalobca a žalovaná 1/ nemajú právo na náhradu trov konania.

2.2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že z rodného listu predloženého žalobcom mal za preukázané, že žalobca patrila do prvej dedičskej skupiny po poručiťovi G. D., pričom nebol účastníkom dedičského konania. Z osvedčenia o dedičstve predloženého žalobcom v konaní vyplýva, že majetok z dedičstva nadobudla len žalovaná 1/, pričom žalovaní 2/ a 3/ z majetku poručiťova nenadobudli žiaden majetok v dedičskom konaní po poručiťovi, a preto žalobu voči nim z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie zamietol. Dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok domáhať sa voči žalovanej 1/ len na vydanie majetku, ktorý nadobudla z dedičstva v dedičskom konaní. Majetok, ktorý žalovaná 1/ nadobudla na základe právoplatného rozhodnutia súdu o vyporiadaní BSM poručiťova a žalovanej 1/ do jej výlučného vlastníctva nie je majetkom, ktorý nadobudla z dedičstva titulom dedenia, a ktorý by mala povinnosť žalobcovi vydať v zmysle ustanovenia § 485 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Podľa predmetného ustanovenia má totiž vydať majetok, ktorý má z dedičstva. Judikatura, na ktorú poukázal žalobca v konaní (R 50/1963, R 14/1992, R 49/1982, Z IV, S. 751, R NS SR sp. zn. 5Cdo/156/2008), v zmysle ktorej nezariadenie určitého majetku alebo dlhov do aktív a pasív dedičstva nemá žiadne následky voči tretím osobám, ktoré nie sú účastníkmi konania o dedičstve, sa nevzťahuje na prípad nezariadenia majetku do aktív dedičstva z dôvodu, že predmetný majetok bol v rámci vyporiadania BSM v dedičskom konaní určený do výlučného vlastníctva manžela poručiťova. V prevyšujúcej časti nárok žalobcu uplatnený z majetku pripadajúceho do vlastníctva žalovanej 1/ z BSM zamietol ako nedôvodný. Časť z nehnuteľností nemohol prikázať žalobcovi z dôvodu porušenia zákazu drobenia pozemkov, tak mu priznal zo strany žalovanej 1/ finančnú náhradu 6.963,77 eur spolu s podielmi žalobcu na termínovaných vkladoch a podielových listoch predstavovali spolu 32.109,267 eur, na zaplatenie ktorej zaviazal žalovanú 1/. Pokiaľ žalovaní navrhli v konaní započítať žalobcovi na jeho dedičský podiel sumu 33.000 eur, ktoré obdržal vo forme podielových listov za života od poručiťova, súd konštatoval, že nie je možné započítať bezodplatné plnenie poručiťova dedičovi, ktorým plní svoju zákonnú povinnosť, v danom prípade vyživovaciu povinnosť. Matka žalobcu uviedla, že uvedenou formou, teda darovaním podielových listov žalobcovi bola zo strany poručiťova plnená voči žalobcovi vyživovacia povinnosť, pričom poručiť iným spôsobom vyživovaciu povinnosť k žalobcovi neplnil, túto skutočnosť potvrdil sám žalobca, keď uviedol, že okrem občasných súm 20 alebo 50 eur, ktoré obdržal od poručiťova dvakrát do mesiaca, keď sa spolu stretli a prípadných darov na sviatky, iné sumy, tak ako to tvrdila žalovaná 1/, od poručiťova neobdržal. Samotné výpisy z účtov poručiťova predložené žalovanými v konaní, ktoré majú preukazovať výbery jednotlivých súm za obdobie rokov 2008 až 2015 nepreukazujú, že poručiťom vybraté finančné prostriedky z jeho účtu boli odovzdané žalobcovi, prípadne matke žalobcu za účelom plnenia jeho vyživovacej povinnosti k žalobcovi. Hradenie dovolenky žalobcovi, prípadne matke žalobcu a príspevok poručiťova na motorové vozidlo matke žalobcu nemožno charakterizovať ako plnenie vyživovacej povinnosti žalobcu. Okolnosti, že prevod podielových listov zo strany poručiťova na žalobcu mal byť za účelom plnenia vyživovacej povinnosti poručiťova k žalobcovi, nasvedčuje najmä skutočnosť, že v konaní nebolo preukázané, že by poručiť iným spôsobom plnil vyživovaciu povinnosť voči žalobcovi a

pravidelne mu prispieval na jeho výživu za celé obdobie trvania vyživovacej povinnosti, zohľadniac samotné príjmové a majetkové pomery poručiťa a opodstatnené výdavky na strane oprávneného - žalobcu, pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov [§ 62 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZR“)]. Na základe uvedeného súd na námietku započítania daru vo forme podielových listov poručiťa žalobcovi v zmysle ustanovenia § 484 ods. 1 OZ neprihliadol.

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalobca proti výrokom I., II., III., V., VI., VII. a VIII. rozsudku a žalovaná 1/ proti výrokom I., II., III., IV. a VIII. rozsudku. Žalovaní 1/ až 3/ oznámili súdu, že 20.05.2020 bol žalovanou 1/ daný príkaz na úhradu sumy 20.000 eur a 01.06.2020 sumy 9.934,94 eur na účet žalobcu. Túto skutočnosť potvrdila v mailovej komunikácii právna zástupkyňa žalobcu. Žalovaná 1/ mala za to, že žalobcovi patrí, titulom podielu na dedičstve, finančná čiastka 63.106,33 eur, ktorá pozostáva zo sumy: - 50.292 eur, ako jeho podielu na finančných produktoch, - 11.814 eur ako náhrada za poľnohospodársku pôdu, - 1.000 eur ako bezdôvodné obohatenie získané žalovanou 1/ za predaj rodinného domu vo J.. Do sumy 63.106,33 eur žalovaná 1/ započítala sumu 33.171,39 eur (ktorá bola žalobcovi poskytnutá darom) a oprávnenú výšku nároku žalobcu, vo výške 29.934 eur uhradila.

3.1. Krajský súd v Košiciach rozhodol rozsudkom z 13. júla 2021 sp. zn. 5Co/68/2020, v spojení s opravným uznesením z 13. júla 2021 sp. zn. 5Co/68/2020 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., VI. a VII. potvrdil (výrok I.), zrušil výrok V. v časti úrokov z omeškania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a v prevyšujúcej časti výrok V. potvrdil (výrok II.). Zmenil výrok I. výmúč časť, v ktorej súd rozhodol o podielovom spoluvlastníctve žalobcu nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, parc. č. 1260/375 (orná pôda) o výmere 17264 m², k. ú. J., okres D. v podiele 1/4; zapísané na LV č. XXXX, parc. č. 4904 (orná pôda) o výmere 8205 m², k. ú. J., okres D. v podiele 1/4; zapísané na LV č. XXX, parc. č. 671 (trvalé trávne porasty) o výmere 17112 m², k. ú. D., okres D. v podiele 1/8 a výrok III. a IV. tak, že žalobu zamietol (výrok III.). Doplnčiacim rozsudkom z 30. septembra 2021 sp. zn. 5Co/68/2020 doplnil výrok I. rozsudku tak, že výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie potvrdil aj v časti, ktorou súd rozhodol o podielovom spoluvlastníctve žalobcu k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, parc. č. 1260/375 (orná pôda) o výmere 17264 m², k. ú. J., okres D. v podiele 1/4; LV č. XXXX, parc. č. 4904 (orná pôda) o výmere 8205 m², k. ú. J., okres D. v podiele 1/4; LV č. XXX, parc. č. 671 (trvalé trávne porasty) o výmere 17112 m², k. ú. D., okres D. v podiele 1/8.

Vo výroku IV. žalovanej 1/ priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vo výroku V. žalovaným 2/ a 3/ priznal voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Vo výroku II. doplnčacieho rozsudku návrh žalobcu na doplnenie rozhodnutia o výrok o trovách prvoinštančného konania zamietol.

3.2. V odôvodnení rozsudku odvolací súd vzhliadol uplatnený odvolací dôvod nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku okresného súdu v tom, že súd síce rozhodol o úroku z omeškania vo výroku V., ale svoje rozhodnutie nijako neodôvodnil. Ostatné námietky žalobcu uvedené v odvolaní, podľa názoru odvolacieho súdu, neboli spôsobilé naplniť použitý odvolací dôvod. Odvolací súd sa stotožnil so stanoviskom, že žalobcom označení žalovaní 2/ a 3/ nie sú pasívne legitimovaní v predmetnom konaní, pretože z dedičstva nič nenadobudli, a teda nemajú žalobcovi ani čo vydať.

3.3. Pokiaľ išlo o nárok o vyporiadanie majetku, ktorý získala žalovaná 1/ pri vyporiadaní BSM v dedičskom konaní, žalovaná 1/ sa podľa odvolacieho súdu vyporiadaním BSM v dedičskom konaní neobohatila na úkor žalobcu v žiadnom rozsahu. Poukázal na rozhodnutie R 6/1976, podľa ktorého nemožno riešiť vyporiadanie BSM ako predbežnú otázku a v konaní je treba vychádzať z majetku, ktorý žalovaná 1/ z dedičstva nadobudla. Ak by odvolací súd aj pripustil, že v konaní o ochranu oprávneného dediča je dohoda o vyporiadaní BSM pre žalobcu nezáväzná, tak by žalobca musel preukázať, prečo by na túto dohodu súd nemal prihliadať a vychádzať z nej, a to podľa § 205 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Odvolací súd zastával názor, že dedičia a pozostalý manžel sa môžu dohodnúť aj tak, že celá masa BSM patrí do dedičstva, a

že pozostalému manželovi (resp. do dedičstva po ňom) patrí tzv. náhradová pohľadávka, resp. opačne. Ak by takýto záver nebol možný, tak by § 1751 ods. 2 OSP nemal zmysel v časti, ktorou sa dáva možnosť vyporiadať BSM dohodou medzi pozostalým manželom a dedičmi uzavretou písomne alebo ústne do zápisnice a zákonodarca by striktnie stanovil povinnosť rozdeliť majetok patriaci do BSM na polovicu a obmedzil by tým aj zásady plynúce z § 150 OZ. Napriek uvedenému, ak by súd ako predbežnú otázku posudzoval rozsah bezdôvodného obohatenia nepravého dediča aj z majetku patriaceho do BSM (nevychádzal by z osvedčenia o dedičstve, ani z dohody dedičov o vyporiadaní BSM), tak len za predpokladu, že by toto nebolo vyporiadané podľa zásad uvedených v § 150 OZ, pričom súd toto rozhodnutie o vyporiadaní BSM nemôže zrušiť, ani rozhodovať nanovo, ale prihliadal by na túto skutočnosť v rámci určenia rozsahu bezdôvodného obohatenia. Disparita podielov pri vyporiadaní BSM medzi žalovanou 1/ (pripadla jej 472.094,30 eur) a poručiteľom (do dedičstva patrila majetok 201.667,68 eur) bola odôvodnená, nakoľko zo spisu mal odvolací súd za preukázané, že sa poručiteľ k spoločnému majetku nesprával zodpovedne, požičiaval peniaze, prispieval žalobcovi i jeho matke. Neprihliadol na podstatne vyššie príjmy poručiteľa, keďže podľa vyjadrenia žalovanej 1/ bol na invalidnom dôchodku. Z tohto dôvodu žaloba v časti, ktorou žalobca žiadal určiť jeho podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktoré pripadli žalovanej 1/ pri vyporiadaní BSM, bola nedôvodná a okresný súd správne rozhodol, ak ju v tejto časti zamietol (časť výroku V. na určenie spoluvlastníckeho podielu aj na priznanie finančnej náhrady za tento spoluvlastnícky podiel) a odvolací súd výrok v tejto časti potvrdil.

3.4. Odvolací súd ďalej akceptoval odvolacie námietky, pokiaľ išlo o pozemky, pri ktorých platí zákaz drobenia pozemkov, preto výrok I. zmenil a do vyrovnacieho podielu zahrnul 8.240,03 eur.

3.5. Odvolací súd sa ďalej nestotožnil so závermi okresného súdu o (ne)započítaní daru podielových listov, keďže šlo o uhradenie výživného. Podľa názoru odvolacieho súdu tento prevod v žiadnom prípade nemohol byť plnením výživného pre žalobcu a teda plnením vyživovacej povinnosti poručiteľa, a to z dôvodu, že podielové listy sú cenné papiere, s ktorými je spojené právo podielníka na zodpovedajúci podiel na majetku v podielovom fonde a právo podieľať sa na výnosoch z tohto majetku. Podielové listy zabezpečujú ich majiteľom podiel na výnosoch zo vzájomného investovania do cenných papierov alebo iných majetkových hodnôt. Podielovými listami nie je možné zabezpečiť pravidelnú spotrebnú funkciu výživného ani uspokojovanie bežných osobných potrieb žalobcu. Podielové listy nie sú spôsobilé ani ako výživné splatné v budúcnosti, lebo o takejto povinnosti vo vzťahu, k vtedy maloletému žalobcovi, nerozhodol súd a neexistovali (neboli preukázané ani tvrdené) žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa. Rovnako abscentuje ďalšia podmienka pre takéto plnenie a síce, že ide „o peňažnú sumu“. Prevod podielových listov sa podľa zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch realizuje buď na základe kúpnej zmluvy alebo na základe darovania. Navyše je potrebné zdôrazniť, že žalobca ako aj jeho matka tvrdili, že bežné výživné poručiteľ neplatil vôbec. Táto okolnosť tiež vylučuje, aby poručiteľ podielovými listami vytvoril tvorbu úspor pre žalobcu. Prevodom podielových listov došlo podľa krajského súdu k darovaniu podielových listov žalobcovi, ktorých hodnota bola 33.771,39 eur, na ktoré je potrebné prihliadať ako na dar poručiteľa v prospech žalobcu. Pri započítaní tohto daru je potrebné použiť analógiu podľa § 484 ods. 1 OZ, lebo žalobca mal na úkor žalovanej 1/ prospech vo výške hodnoty daru a bol by neodôvodnene zvýhodnený. S poukazom na ustanovenie § 580 Občianskeho zákonníka odvolací súd zastával názor, že neexistuje žiadna právna prekážka, pre ktorú by nebolo možné započítať vzájomné pohľadávky v tomto konaní. Vzájomné pohľadávky žalobcu a žalovanej 1/ sa stretli okamihom smrti poručiteľa a žalovaná 1/ si započítací úkon k žalobcovi uplatnila vo výške hodnoty daru. Žalobca namietal, že úkon darovania by bol neplatným z toho dôvodu, že nebol schválený súdom. Pokiaľ žalobca namietal neplatnosť tohto úkonu, tak v uvedenom rozsahu by získal bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný vydať. Nebráni žiadna právna prekážka, aby bol v tomto konaní realizovaný započítací úkon.

3.6. Odvolací súd uviedol, že finančné produkty poručiteľa uvedené pod por. č. 4. - 11. osvedčenia o dedičstve sú v hodnote 201.167,28 eur a žalobcovi prislúcha 1/4, čo predstavuje sumu 50.291,81 eur. Súd prvej inštancie žalobcovi priznal sumu 32.109,267 eur (bod 35. rozhodnutia). Priznaná čiastka nevychádza zo zisteného skutkového stavu a odvolanie žalobcu bolo v tejto časti dôvodné. V súvislosti s

pohľadávkou voči G. X. rozhodol okresný súd správne, keď určil, že je vlastníkom pohľadávky, a to vo výške 5.750 eur s prísl., čím sa žalobca stal spoluvlastníkom majetkového práva. Náhrada finančnej sumy 5.750 eur by bola v rozpore s § 485 ods. 1 OZ, lebo žalovaná 1/ sa o túto sumu neobohatila, ale obohatila sa len o podiel žalobcu na tomto majetkovom práve.

3.7. Pokiaľ šlo o predmetné zbrane, odvolací súd prihladol na skutočnosť, že žalobca nie je vlastníkom zbrojného preukazu, pričom žalovaná 1/ má vyšší podiel, zmenil rozhodnutie v tejto časti a priznal mu náhradu 2x 50 eur za špecifikované zbrane. Prvoinštančný súd nepriznal žalobcovi sumu 1.000 eur ako peňažnú náhradu za jeho spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti - rodinný dom. súp. č. XX, J. (ktorý bol predaný za kúpnu cenu 4.000 eur), preto žalobcovi patrí náhrada 1.000 eur.

3.8. Krajský súd zhrnul, že v prejednávanej veci žalovaná 1/ získala plnenie bez právneho dôvodu. Žalobca je spoluvlastníkom nehnuteľností - zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie J., obec J., okres D., ako parcely č. 4904 (orná pôda - 8205 m²) v podiele 1/4; zapísaných na LV č. XXX, katastrálne územie D., obec D., okres D., ako parcela č. 671 (trvalé trávne porasty - 17112 m²) v podiele 1/8; zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie J., okres D. ako parcela č. 1260/375 (orná pôda o výmere 17264 m²) v podiele 1/4. Žalobca je vlastníkom pohľadávky voči G. X., vyplývajúcej zo zmluvy o pôžičke uzatvorenej 08.10.2012, vo výške 5.750 eur s príslušenstvom. Spolu hodnota podielu poručiteľa na nehnuteľnostiach, ktoré nie je možné drobiť je 32.960,11 eur a hodnota dedičského podielu žalobcu predstavuje sumu 8.240,03 eur. Finančné produkty poručiteľa sú v hodnote 201.167,28 eur a žalobcovi príslúcha 1/4, čo predstavuje sumu 50.291,81 eur. Hodnota spoluvlastníckeho podielu žalobcu pištole samonabíjacej zn. Eibar, kal. 9x19, v. č.: XXXXX-XX, a revolvera zn. TAURUS, typ zbrane M 94, kal. 22 LR, v. č.: XXXXX predstavuje sumu 100 eur. Peňažnú náhradu za jeho spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti - rodinný dom. súp. č. XX, J. patrí žalobcovi náhrada 1.000 eur.

3.9. Ak by žalobca bol účastníkom dedičského konania, tak hodnota aktív by predstavovala sumu 249.968,22 eur (podľa uznesenia o schválení dedičskej dohody) + 33.771,39 eur, t. j. 283.739,61 eur. Podiel žalobcu by predstavoval sumu 70.934,90 eur. Po odrátaní daru 33.771,39 eur zostala by na vyrovnanie čiastka 37.163,51 eur.

3.10. Žalobca získal majetok v hodnote spolu 68.854,01 eur
- na nehnuteľnostiach, ktorých sa stal spoluvlastníkom ($8.858,16:4=2.214,54$; $4.209,99:4=1.052,50$; $820,52:4=205,13$) v hodnote 3.472,17 eur;
- na nehnuteľnostiach, ktoré nie je možné drobiť 8.240,03 eur;
- na finančných produktoch 50.291,81 eur;
- na hodnote pištolí 100 eur;
- za spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti - rodinný dom. súp. č. XX, J. 1.000 eur;
- za spoluvlastnícke právo k pohľadávke voči G. X., 5.750,00 eur

Matematický rozdiel vznikol v dôsledku toho, že účastníci dedičského konania sa dohodli na cene za nehnuteľnosti a v tomto konaní boli použité ceny podľa vyhlášky (a to v súlade so žiadosťou žalobcu, ktorý tvrdil, že ceny v dedičskom konaní sú podhodnotené). Žalobcovi príslúcha náhrada za jeho dedičský podiel 35.082,62 eur ($68.854,01 - 33.771,39$).

3.11. Žalovaná 1/ uhradila 20.05.2020 sumu 20.000 eur, 01.06.2020 sumu 9.934,94 eur a 09.04.2021 sumu 8.296 eur, spolu 38.230,94 eur na účet žalobcu titulom podielu na dedičstve, teda viac o 3.148,32 eur ako predstavuje jeho dedičský podiel, preto súd žalobu vo výroku IV. zamietol. Súd túto sumu nemohol započítať na príslušenstvo pohľadávky z dôvodu, že rozsudok je v tejto časti nepreskúmateľný. Súd prvej inštancie rozhodol o príslušenstve pohľadávky tak, že žalobcom požadovaný úrok z omeškania zamietol, ale toto svoje rozhodnutie neodôvodnil, preto v tejto časti odvolací súd zrušil časť výroku V. a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Povinnosťou súdu bude nanovo rozhodnúť o príslušenstve pohľadávky s prihliadnutím na toto rozhodnutie a realizované platby žalovanou 1/ a svoje rozhodnutie odôvodniť tak, aby bolo preskúmateľné. Odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku VII., ktorým súd rozhodol o trovách konania žalovaných 2/ a 3/, keďže tí boli v konaní plne úspešní a neexistuje žiaden relevantný dôvod na použitie § 257 CSP.

3.12. Pokiaľ išlo o trovy odvolací súd uviedol, že žalobca žiadal v konaní určiť, že mu patrí majetok v hodnote 1/8 zo sumy 472.094,30 eur, t. j. 59.011,78 eur, v ktorej bol neúspešný a 1/4 zo sumy 201.667,68 eur, t. j. 50 416,92 eur, v ktorej po započítaní daru mohol byť čiastočne úspešný vo výške 35.082,62 eur. V konaní bol nečinný a po úhrade sumy žalovanou 1/ súd žalobu zamietol, ide o celkový neúspech žalobcu v konaní, preto náhrada trov celého konania (prvoinštančného a odvolacieho) bola priznaná žalovanej 1/.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil ustanoveniami § 420 písm. e) a f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) až c). Navrhol, aby dovolací súd zmenil rozhodnutie okresného ako aj krajského súdu a sám rozhodol tak, že vyhovie pôvodnému petitu, alebo a by podľa potreby napadnuté rozhodnutie zrušil, prípadne aj spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie a vrátil vec na nové konanie. Pokiaľ išlo o prípustnosť v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, vymedzil 10 právnych otázok, od ktorých podľa neho záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tento súd ich nesprávne právne posúdil.

4.1. Dovolateľ uviedol, že právnou otázkou č. 1 je posúdenie toho, či je súd v tomto konaní viazaný rozhodnutím notára o schválení dohody o vyporiadaní BSM (Dohodou o vyporiadaní BSM) a následne aj Osvedčením o dedičstve. Poukázal na viacero rozhodnutí, z ktorých mu vyplynuli nasledovné závery: a) výsledky dedičského konania nie sú záväzné pre iné konania, pokiaľ je okruh sporových strán v novom konaní iný; b) výsledky dedičského konania sú záväzné len pre účastníkov dedičského konania; c) súd je povinný a oprávnený v novom konaní s iným (novým) okruhom sporových strán sám posúdiť predmetnú právnu otázku. Odvolací súd sa v tejto súvislosti nesvyporiadal so žalobcovou argumentáciou, i ním odkazovanou judikátúrou nesprávne aplikoval jednotlivé ustanovenia CSP týkajúce sa záväznosti iných súdnych rozhodnutí a prejudiciálnych otázok. Podľa dovolateľa krajský súd nevhodne aplikoval i judikátúru.

4.1.1. V druhej otázke žalobca uviedol, že krajský súd nesprávne posúdil, či bolo BSM vyporiadané v súlade so zásadami v zmysle § 150 OZ. Podľa jeho názoru na disparitu pri vysporiadaní BSM nebol ani najmenší dôvod, keďže sa porúčiteľ významným spôsobom pričínil o nadobudnutie spoločného majetku a a j k eď požičiaval peniaze, tie boli riadne zabezpečené a nevymožiteľné pôžičky boli v sumách podstatne nižšej ako suma vyporiadavaného BSM. Podľa názoru dovolateľa jednoznačne malo byť BSM vyporiadané paritne. Viaceré závery odvolacieho súdu považoval za nepreukázané.

4.1.2. Treťou otázkou bolo, či došlo zo strany porúčiteľa k platnému darovaniu - peňažných prostriedkov 33.171,39 eur žalobcovi. Podľa žalobcu išlo o platenie výživného, poukázal na prelomenie spotrebného charakteru výživného, ktoré môže byť určené i na tvorbu budúcich úspor. O darovanie ísť nemohlo, pretože nebolo schválené súdom a bolo by to neplatným právnym úkonom. Ak odvolací súd argumentuje, že by sa v tom prípade žalobca bezdôvodne obohatil, tento dlh by však bol už dávno premĺčaný a premĺčané dlhy nie je možné započítať podľa ustanovenia § 581 ods. 3 OZ. Započítanie daru je inštitút dedičského práva a realizuje sa v dedičskom konaní.

4.1.3. Ďalšou dovolacou otázkou bolo, či je možné započítať dar v konaní o vydanie dedičstva, a či je plnenie žalovanej 1/ a jej započítanie pohľadávok určité a teda platné. Dovolateľ uviedol, že započítanie daru podľa ustanovenia § 484 OZ je odlišný inštitút od započítania podľa ustanovenia § 580 OZ. Argumentoval, prečo v prejednávanej veci nemožno započítať podľa ustanovenia § 580 OZ (nie sú splnené podmienky), ani podľa § 484 OZ (len v dedičskom konaní). I samotné započítanie považoval dovolateľ za neurčité.

4.1.4. Piatou otázkou nastolil žalobca problematiku vhodnosti priznania podielu na pohľadávke v konaní o vydanie dedičstva. Správne mu mala byť priznaná peňažná náhrada. Uviedol viacero dôvodov, prečo nie je náhrada „in natura“ vhodná, napr. nemá k pohľadávke žiadne doklady, nemá vedomosť, či bola premĺčaná alebo splnená. Stav pohľadávky sa môže neustále meniť, žalobca nevie ovplyvniť nedbanlivosť žalovanej 1/ a pod.

4.1.5. Šiesta otázka sa týkala náhrady trov konania žalovanej 1/, či mala úspech v plnom rozsahu. Dovolateľ poukázal, že podľa rozhodnutia súdu prvej inštancie uspel na približne 50 percent. K úhradám došlo až v priebehu odvolacieho konania po doručovaní odvolaní a jednotlivých vzájomných podaní jednotlivým stranám, nie je preto namieste tvrdenie odvolacieho súdu, že žalovaná 1/ bola v konaní na súde prvej inštancie úspešná. Nesúhlasil ani s tým, že bol údajne pasívny, keď sa zúčastňoval všetkých pojednávaní na okresnom i krajskom súde. Ani v odvolacom konaní nemala žalovaná 1/ plný úspech.

4.1.6. Siedmu otázku dovolateľ zameral smerom, či existujú dôvody osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania žalovaných 2/ a 3/. Poukázal napr. na skutočnosť, že žalovaní 2/ a 3/ vedeli, že je jedným z dedičov, ale pri dedičskom konaní to vedome zamlčali, pričom žalovaná 2/ má právnické vzdelanie a je sudkyňou na Krajskom súde v Košiciach. Obidvaja sú veľmi dobre zabezpečení, naopak žalobca je len študentom. Úkony advokáta žalovaných v zásade neboli nijako rozširované len z dôvodu, že zastupoval aj žalovaných 2/ a 3/. Aj keby títo žalovaní neboli, išlo by vlastne stále o tie isté procesné podania. Aj z tohto dôvodu by bolo v rozpore s dobrými mravmi, aby boli trovy takto zbytočne zvyšované, pokiaľ advokát nemusel kvôli väčšiemu počtu žalovaných nijako modifikovať svoje podania.

4.1.7. V ďalšej časti namietal nesprávny postup súdu, keď zrušil rozsudok v časti úrokov z omeškania a vec vrátil na ďalšie konanie. Podľa názoru dovolateľa zbytočne odvolací súd roztrieštil vec na dve konania a mal správne o úrokoch rozhodnúť sám.

4.1.8. V tejto časti namietal, že odvolací súd nerozhodol o časti výroku I. týkajúcej sa uvedených troch deliteľných pozemkov. Výrok I. v tejto žalovanou 1/ napadnutej časti ani nepotvrdil, ani nezmenil, ani nezrušil.

4.1.9. Odvolací súd síce rozhodol, že žalovaná 1/ má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, avšak nebol zrušený a zmenený výrok č. VIII. rozsudku súdu prvej inštancie.

4.2. Dovolateľ namietal aj zaujatosť sudcov Krajského súdu v Košiciach, keďže tam žalovaná 2/ pracuje ako sudkyňa. Upozornil na problematický postup odvolacieho súdu pri hodnotení niektorých vyjadrení a všeobecne na neštandardný postup.

4.3. Napokon žalobca namietal, že napadnutý rozsudok je arbitrárny a nedostatočne odôvodnený. Podľa názoru dovolateľa výklad jednotlivých otázok uvedených v bodoch 4.1.1. až 4.1.10., ktorý si osvojil odvolací súd, považuje za extrémny interpretačný exces odvolacieho súdu.

5. Žalovaní sa k podanému dovolaniu vyjadrili spoločným podaním, v ktorom navrhli dovolaciemu súdu, aby dovolanie odmietol a priznal im nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Uviedli, že vydanie majetku sa týka len majetku získaného z dedičstva, navyiac žalobca v tomto konaní nepreukázal existenciu bezdôvodného obohatenia v rozsahu 1/8 majetku, ktorý žiada vydať (relevantné k § 485 OZ), ani existenciu akéhokoľvek iného právneho titulu zakladajúceho nárok na jeho vydanie. Ako potvrdili konajúce súdy, otázka vyporiadania BSM je pre prejednávanú vec právne irelevantná. K daru/plneniu výživného uviedli, že je nepochybné, že právnym titulom, na základe ktorého došlo k prevodu podielových listov (t. j. k zmene ich majiteľa) nedošlo a ani nemohlo dôjsť na základe „dohody“ poručiteľa a matky žalobcu, že týmto spôsobom bude plnená vyživovacia povinnosť, pretože takýto spôsob nadobudnutia vlastníctva cenných papierov zákon neprípúšťa. Aj započítanie predmetného daru považovali za určité a zákonné. Poukázali na vhodnosť priznania pohľadávky vzhľadom k možným negatívnym následkom na žalovanú 1/. Pokiaľ šlo o ďalšie dôvody vrátane tých, ktoré žalobca uplatnil v zmysle ustanovenia § 420 CSP, považovali žalovaní celé dovolanie za neprípustné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a aj dôvodné, a preto rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok prvoinstančného súdu v rozsahu dovolania

zrušil (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

7. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/126/2017, 1Cdo/206/2017, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/89/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/78/2017, 8Cdo/221/2017).

9. V ustanovení § 421 CSP je zakotvená záväznosť judikatúry ako nepriama záväznosť vyplývajúca z jej osobitej povahy, kde rozpor s judikatúrou zakladá možnosť odvolacieho prieskumu.

10. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zdefiniuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Civilný sporový poriadok v § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Dovolateľ je povinný uviesť právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. V danom prípade žalobca namietol desať oblastí, v ktorých odvolací súd pri právnom posúdení pochybil, z ktorých vyvodil prípustnosť jeho dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

10.1. V prvom rade považuje dovolací súd za potrebné poukázať na ustanovenie § 421 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). Podľa ustanovenia § 357 písm. m) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. V dovolaní sa nárokom na náhradu trov konania zaoberajú právne otázky č. 6, 7 a 10. Týkajú sa síce častí rozsudkov nižších súdov, ale ako vyplýva z dlhoročnej jednotnej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, má výrok o náhrade trov konania povahu uznesenia i keď je súčasťou rozsudku. Dovolanie preto, pokiaľ sa týka týchto otázok, nie je v zmysle § 421 ods. 2 CSP prípustné.

10.2. Rovnako dovolanie nie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, ani pokiaľ ide otázku č. 8, keďže smeruje proti výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bolo napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Dovolací súd sa z hľadiska prípustnosti dovolania zaoberal posúdením, či dovolanie žalobcu smeruje v tejto časti proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie. V súlade s vyššie uvedeným dospel k záveru, že v tomto prípade nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, a teda o rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie podľa § 421 CSP prípustné (pozri sp. zn. 8Cdo/183/2017 zverejnené v ZSP pod č. 86/2020).

10.3. Napokon sa dovolací súd nezaoberal ani právnou otázkou č. 9 nastolenou v dovolaní, pretože namietaný nedostatok (odvolací súd nerozhodol o tzv. deliteľných pozemkoch) bol odstránený na návrh žalobcu vyhlásením doplnacieho rozsudku odvolacieho súdu z 30. septembra 2021 sp. zn. 5Co/68/2020, ktorým bol tento (skôr procesný) nedostatok zhojený.

11. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

12. Pokiaľ ide o otázku č. 2, ktorú vymedzil v dovolaní žalobca, treba povedať, že ide o otázku, od ktorej rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo a teda nespĺňa podmienku prípustnosti podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. Odvolací súd na svojich záveroch o dôvodnosti disparity pri vyporiadavaní BSM medzi poručiteľom a žalovanou 1/ rozhodnutie nezaložil a argumentoval nimi iba ako tzv. obiter dictum, ktorým krajský súd podporil svoj právny názor ďalšími dôvodmi. V tejto časti teda nie je dovolanie odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Vzhľadom k tomu, že problematika oprávnenosti či neoprávnenosti disparity vysporiadania BSM úzko súvisí s problematikou možnosti uspokojenia oprávneného dediča i z majetku BSM vyporiadaneho v dedičskom konaní, v ktorom nebol oprávnený dedič účastníkom, ktorá je predmetom otázky č. 1, zaoberá sa ňou bližšie odvolací súd v ďalšom texte, kde je podrobne posudzovaná dovolacia právna otázka č. 1.

12.1. Nad rámec uvedeného, okrem toho, že hodnotenie oprávnenosti disparity vysporiadania BSM je zo strany odvolacieho súdu nadbytočné a nenáležité, má dovolací súd za to, že jeho argumenty sú i nesprávne, nedostatočne odôvodnené a nemajúce reálny základ v súdnom spise. Napriek tomu, že ide v zásade o nezáväznú časť odôvodnenia odvolacieho rozsudku, nie je možné, aby takúto otázku odvolací súd posudzoval natoľko neurčito, viac na základe domnienok ako na základe preukázaných faktov zo spisu. Dovolací súd doplnia, že základnou zásadou vyporiadania BSM je, že podiely oboch manželov sú rovnaké (princíp parity). Existujú samozrejme v danej súvislosti i výnimky (prihliadnutie na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí, a pod.), ktorých presnejšie vymedzenie rozvinula právna teória i súdna prax. Každú výnimku treba vykladať reštriktívne (CIRÁK, J., HANZELOVÁ, I., KRAJČO, J., ĽALÍK, M., MAZÁK, J., NESROVNAL, V., ONDRÁČEK, M., PLANK, K., ŤAPÁK, J., VOJČÍK, P., Občiansky zákonník - komentár, § 150, [Systém ASPI]. Iura Edition [cit. 2023-5-16]. ASPI_ID KO40_1964SK. Dostupné z: www.aspi.sk. ISSN 2336-517X.). Určenie iného než rovnakého pomeru podielu by však musel predchádzať dokonale zistený skutkový stav, z ktorého by bolo možné odôvodnenosť tejto nerovnosti jednoznačne vyvodiť. Výšku podielov môže ovplyvniť napr. skutočnosť, že niektorý z manželov sa napriek svojim schopnostiam a možnostiam nestaral o rodinu, že sa nepričinil (hoci mohol) o nadobudnutie a zveľadenie svojich vecí a pod. (Jaromír Svoboda a kol.: Občiansky zákonník I. diel, Eurounion Bratislava 1996 s. 199, 200). Prípadný odklon od rovnomerného stanovenia podielov v týchto prípadoch by mal byť vždy výsledkom starostlivej úvahy súdu a odôvodnený mimoriadnymi okolnosťami. Iba skutočnosť, že jeden z manželov dosahoval počas trvania bezpodielového spoluvlastníctva hoci aj zásadne vyššie príjmy v porovnaní s druhým manželom, nie je dôvodom na paušalizované uplatňovanie nerovnomerného určenia podielov v takýchto prípadoch. Zohľadniť treba vždy osobitné okolnosti každého jednotlivého prípadu a do úvahy vziať aj ostatné skutočnosti relevantné z hľadiska úvahy súdu v zmysle § 150 OZ a § 18 ZR. (FABIANOVÁ, Zuzana, § 150 [Zásady vyporiadania]. In: ŠTEVČEK, Marek, DULAK, Anton, BAJÁNKOVÁ, Jana, FEČÍK, Marián, SEDLAČKO, František, TOMAŠOVIČ, Marek a kol., Občiansky zákonník I, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1236, marg. č. 2).

12.2. V súdnej veci nemožno hovoriť, že by sa poručiteľ vyhýbal práci alebo inej ekonomickej aktivite, zásadne zadlžil spoločný alebo svoj osobný majetok, počínal si nezodpovedne voči rodine, nestaral sa o jej potreby, spôsobil veľkú škodu ani nič podobné. Naopak aj žalovaná 1/ uviedla, že jeho zárobkové pomery boli podstatne vyššie ako jej, takže je predpoklad, že do spoločného majetku prispel väčšou

časťou. „Úkony, ktoré sú v rozpore s uvedeným zákonným ustanovením, resp. úkony, ktoré možno podľa všeobecného náhľadu považovať za negatívne ovplyvňujúce vzájomné spolužitie manželov, môžu viesť k úvahe o odklone od rovnosti podielov, pokiaľ sa významným spôsobom premietajú do hospodárenia so spoločným majetkom alebo na starostlivosti o rodinu. Odklon od rovnosti podielov nebude daný akýmkoľvek negatívnym konaním, ale iba takým, ktoré sa významnejšie premieta do majetkovej sféry zákonného majetkového spoločenstva manželov alebo do starostlivosti o rodinu. Zistené okolnosti je však potrebné dôsledne pomerovať v pomeroch každého individuálneho prípadu, pretože variabilita vzájomných vzťahov manželov sťažuje vyslovenie všeobecných, vždy aplikovateľných záverov.“ (Rozsudok Najvyšší súd Českej republiky z 05.03.2012 sp. zn. 22Cdo/3637/2010).

12.3. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že odvolací súd vyslovil svoje závery bez toho, aby reflektoval obsah spisu a kritériá, kedy je prípustná výnimka z ustanovenia vety prvej § 150 OZ, ako ich ustanovuje právna úprava, súdna prax i právna veda. Navyiac, žalobca sa v konaní nedomáhal disparity v prospech podielu poručiteľa, ale len rovnomerného stanovenia podielov. Bez významu je argumentácia odvolacieho súdu s poukazom na ustanovenie § 205 CSP.

13. Predmetom dovolacieho prieskumu teda ostala tá časť konania a napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorú vymedzil dovolateľ v otázkach č. 1, 3, 4 a 5. Dovolací súd v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) z obsahu dovolania v danom prípade vyvodil, že dovolateľ zákonu zodpovedajúcim spôsobom vymedzil nasledovné právne otázky:

14. V prvej otázke vo svojej podstate dovolateľ namieta nesprávny záver odvolacieho (aj prvoinštancného) súdu o tom, že v konaní o žalobe na ochranu oprávneného dediča nie je možné uspokojiť oprávneného dediča z majetku, ktorý patril do BSM poručiteľa a jeho manželky/manžela, ak BSM zaniklo smrťou poručiteľa a bolo vyporiadané v tom istom konaní, ako bolo rozhodnuté o nadobudnutí dedičstva. Podľa žalobcu nie je v konaní o ochranu oprávneného dediča súd viazaný rozhodnutím notára o vyporiadaní BSM, rovnako ako nie je viazaný rozhodnutím o nadobudnutí dedičstva.

14.1. Súd prvej inštancie uviedol, že ochrana podľa ustanovenia § 485 OZ spočíva v tom, že oprávnený dedič sa môže proti nepravému dedičovi domáhať, aby mu vydal majetok, ktorý má z dedičstva. Žalobcovi vznikol nárok domáhať sa voči žalovanej 1/ len na vydanie majetku, ktorý žalovaná 1/ nadobudla z dedičstva v dedičskom konaní. Majetok, ktorý žalovaná 1/ nadobudla na základe rozhodnutia súdu o vyporiadaní BSM poručiteľa a žalovanej 1/ do jej výlučného vlastníctva nie je majetkom, ktorý nadobudla z dedičstva titulom dedenia, a ktorý by mala povinnosť žalobcovi vydať v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 485 Občianskeho zákonníka. Judikatúra, na ktorú poukazuje žalobca v konaní, sa podľa okresného súdu nevzťahuje na prípad nezaradenia majetku do aktív dedičstva z dôvodu, že predmetný majetok bol v rámci vyporiadania BSM v dedičskom konaní určený do výlučného vlastníctva manžela poručiteľa.

14.2. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 194 ods. 1 a 2 CSP, odkázal na rozhodnutia sp. zn. 3Cz 82/82 a 2Cz 6/68 o tom, že rozhodnutie v dedičskom konaní nie je možné zrušiť v súdnom konaní o ochrane oprávneného dediča alebo o zrušení zmluvy. Ďalej odkazoval na rozhodnutie R 6/1976, podľa ktorého, ak po zániku BSM v dôsledku rozhodnutia súdu v trestnom konaní nedošlo k vyporiadaniu tohto BSM dohodou spoluvlastníkov alebo rozhodnutím súdu, súd v občianskom súdnom konaní v inej veci nemôže riešiť vyporiadanie BSM ako predbežnú otázku. V konaní o ochranu oprávneného dediča je podľa krajského súdu nutné vychádzať z majetku, ktorý žalovaná 1/ z dedičstva nadobudla. Ak by aj odvolací súd pripustil, že dohoda o vyporiadaní BSM nie je záväzná, musel by sa žalobca vysporiadať, prečo by na dohodu nemal súd prihliadať a mal by z nej vychádzať ako z listinného dôkazu. Rovnako by rozhodnutie o BSM zrušiť súdy nemohli, len by prihliadali v rámci bezdôvodného obohatenia, či bolo vyporiadané v rámci zásad na vyporiadanie BSM podľa ustanovenia § 150 OZ.

14.3. Dovolateľ naopak v dovolaní opätovne poukázal na judikatúru použitú v analogických prípadoch i odbornú spisbu, pričom dospel k záverom: a) výsledky dedičského konania nie sú záväzné pre iné konania, pokiaľ je okruh sporových strán v novom konaní iný; b) výsledky dedičského konania sú záväzné len pre účastníkov dedičského konania; c) súd je povinný a oprávnený v novom konaní s iným (novým) okruhom sporových strán sám posúdiť predmetnú právnu otázku. Poukázal ďalej na účel žaloby oprávneného dediča, ktorou je zabezpečiť, aby získal taký majetkový prospech, aký by mu patril, ak by účastníkom dedičského konania bol. Napokon sa vyporiadal s tým, ako svoj záver odôvodnil odvolací súd, pričom použitie jednotlivých ustanovení považoval za nesprávne a judikatúru, na ktorú odvolací súd odkazoval za nevhodnú na použitie v tejto situácii. Dovolací súd považoval v tejto časti dovolanie za prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

15. Otázku interpretácie § 485 OZ, pokiaľ išlo o možnosť uspokojenia oprávneného dediča aj z majetku, ktorý vlastnil poručiteľ v BSM, pokiaľ bolo bez účasti oprávneného dediča rozhodované v dedičskom konaní i o tomto BSM, doposiaľ dovolací súd neriešil. Dovolateľ síce poukázal na predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť dovolacieho súdu, tak ako ju chápe judikatúra najvyššieho súdu, tá však rieši len čiastkové otázky a jednotlivé rozhodnutia sú skôr vodítkom k chápaniu a výkladu istých čiastkových problémov, ktoré vymedzená právna otázka otvára. Nemožno teda hovoriť o odklone od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ale skôr o právnej otázke dovolacím súdom ešte neriešenej, čo zakladá eventuálne prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a nie písm. a), ako je uvedené v dovolaní. Ak dovolateľ „netrafil“ dôvod prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, nie je to prekážkou preskúmania správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom v dovolacom konaní.

16. Podľa ustanovenia § 485 ods. 1 OZ, ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu pravého dediča.

16.1. Podľa ustanovenia § 1751 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) účinného v čase, keď sa rozhodovalo o vyporiadaní BSM poručiteľa a žalovanej 1/ aj o nadobudnutí dedičstva po poručiteľovi: (1) Ak mal poručiteľ v čase svojej smrti s pozostalým manželom majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve, o ktorého vyporiadaní sa nezačalo konanie na súde, vyporiada sa tento majetok v konaní o dedičstve podľa osobitného predpisu; (2) Majetok uvedený v odseku 1 sa môže vyporiadať dohodou medzi pozostalým manželom a dedičmi uzavretou písomne alebo ústne do zápisnice. Ak medzi nimi nedôjde k dohode, vyporiada tento majetok súd príslušný na konanie o dedičstve. Ak rozhodnutie závisí od skutočnosti, ktorá zostala medzi účastníkmi sporná, postupuje súd podľa § 175k ods. 3; (3) Dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo rozhodnutie súdu o vyporiadaní majetku podľa odseku 2 obsahuje vymedzenie rozsahu majetku poručiteľa a jeho dlhov s údajom o cene majetku a určenie, čo z tohto majetku patrí do dedičstva a čo patrí pozostalému manželovi.

16.2. Podľa ustanovenia § 195 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CMP“) (1) Ak zaniklo manželstvo poručiteľa jeho smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho, vyporiada sa bezpodielové spoluvlastníctvo manželov v konaní o dedičstve po poručiteľovi; (2) Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov sa môže vyporiadať dohodou medzi pozostalým manželom a dedičmi, uzavretou písomne alebo ústne do zápisnice, ktorá podlieha schváleniu súdom. Ak nedôjde k dohode, rozhodne o vyporiadaní súd.

17. Inštitút ochrany oprávneného dediča je ustanovený v § 485 až § 487 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka. V praxi jeho použitie prichádza do úvahy vtedy, keď dedičstvo bolo potvrdené nepravému dedičovi, hoci tu boli dedičia zo závetu alebo zo zákona. Ide vlastne o ochranu vlastníckeho práva oprávnených dedičov s tým rozdielom, že zatiaľ čo vlastnícke právo je nepremlčateľné, právo oprávneného dediča na vydanie dedičstva proti nepravému dedičovi sa premlčuje (FEKETE, I.: Občiansky zákonník 2, Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, s. 1375).

17.1. Predmetom dovolacej otázky je vymedzenie predmetu - majetku, z ktorého je možné uspokojiť oprávneného dediča, ktorý bol poškodený neúčastou v dedičskom konaní. Súd prvej inštancie i odvolací súd vymedzili tento predmet majetkom, ktorý bol predmetom finálneho rozhodnutia dedičského rozhodnutia - Osvedčenia o dedičstve z 08. októbra 2015 sp. zn. 24D/260/2015, Dnot/83/2015. Vychádzali pri tom prevažne z jazykového výkladu ustanovenia § 485 ods. 1 OZ, podľa ktorého má byť uspokojený z majetku neoprávneného dediča, ktorý z dedičstva má ... tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu pravého dediča.

17.2. Naopak podľa názoru dovolateľa mal byť uspokojený z celého majetku, ktorý bol predmetom dedičského konania, teda vrátane majetku, ktorý mal poručiteľ v BSM spolu so žalovanou 1/, a ktorý bol vyporiadaný uznesením Okresného súdu Košice II z 21. augusta 2015 sp. zn. 24D/260/2015, Dnot/83/2015.

18. Podľa názoru dovolacieho súdu predmetnú právnu otázku odvolací súd i súd prvej inštancie neposúdili správne. Pre svoj záver zvolili jazykový (gramatický) výklad, kedy vyložili slovné spojenie „majetku, ktorý má z dedičstva“ ako majetok, ktorý nadobudol neoprávnený dedič finálnym dedičským rozhodnutím. Jazykový výklad však už nepostačuje pokiaľ sa pozrieme na celé predmetné ustanovenie, ktorého cieľom je uspokojenie pravého dediča, tak aby nemal neoprávnený dedič majetkový prospech na ujmu pravého dediča. V tejto časti sa už hovorí o majetkovom prospechu neoprávneného dediča, a teda založiť výklad ustanovenia iba na jazykovom výklade ustanovenia § 485 a slovného spojenia „majetku, ktorý má z dedičstva“ podľa názoru dovolacieho súdu na správne právne posúdenie a spravodlivé uspokojenie oprávneného dediča nepostačuje. Dovolací súd zdôrazňuje, že žalobca bol neoprávnene vylúčený nielen z rozhodnutia o nadobudnutí dedičstva, ale ako potomok poručiteľa mal byť rovnako účastníkom konania, ktorého výsledkom bolo vyporiadanie BSM. Treba tu vziať do úvahy, že bol poškodený neúčastou v celom konaní, nielen pri vydaní Osvedčenia o dedičstve. To je fakt, ktorý zakladá bezdôvodnú diferenciáciu v jeho právnom postavení. Všeobecný súd by si pri aplikácii práva mal položiť otázku, či jeho interpretačný záver, na základe jazykového (gramatického) výkladu nezakladá bezdôvodnú diferenciáciu, čo by bolo v rozpore s princípom bezrozpornosti právneho poriadku a princípom rovnosti (rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3960/16).

18.1. Už z logiky samotného vysporiadania majetku post mortem nedáva zmysel, aby dedič, ktorý bol nesprávne vylúčený z rozhodovania o nadobudnutí dedičstva, i o vyporiadaní BSM, mal možnosť sa domáhať iba podielu na majetku nadobudnutého neoprávneným dedičom na základe osvedčenia o dedičstve, pričom predmetom dedenia, aj samotného dedičského konania (z ktorého bol neoprávnene vylúčený) bol i majetok v BSM poručiteľa a žalovanej 1/. S prihliadnutím na okolnosti prípadu je naviac prinajmenšom predpokladateľné, že by s takýmto vyporiadaním nesúhlasil, keďže jeho majetkový podiel z dedenia po poručiteľovi znižuje. Dovolací súd postráda vnútornú logiku v situácii, kedy by pre súd riešiaci spor o ochranu oprávneného dediča (povedané jazykom konajúcich súdov nižších inštancií) bolo jedno rozhodnutie, z rozhodovania o ktorom bol tento dedič vylúčený, pre súd záväzné (vyporiadanie BSM), zato druhé by záväzné nebolo (osvedčenie o dedičstve) a oprávnený dedič by z neho uspokojený byť mohol. Obe rozhodnutia totiž na usporiadanie majetkových pomerov po poručiteľovi majú vplyv a rovnako majú vplyv na uspokojenie oprávneného dediča, ktorý bol neoprávnene z dedičského konania vylúčený.

19. Podľa názoru dovolacieho súdu je potrebné sa v súvislosti s ustanovením § 485 ods. 1 OZ zamerať na teleologický výklad predmetného ustanovenia. Účelom a cieľom § 485 OZ je dosiahnutie stavu, aký by nastal, ak by oprávnený dedič riadne nadobudol majetok poručiteľa podľa dedičského práva, t. j. podľa jeho dedičského podielu; v prípade smrti bez zanechania závetu podľa jeho zákonného podielu, a to na celom majetku, ktorý bol predmetom dedenia, resp. ktorý bol známy najneskôr do skončenia dedičského konania, ktorého nebol účastníkom (Ficová, S.: Žaloba oprávneného dediča, in FICOVÁ, S., IVANČO, M., RAKOVÁ, K., a kol., Dedičské právo v hmotnoprávných a procesnoprávných súvislostiach, 1. vydanie, Bratislava: Wolters Kluwer SR s. r. o., 2022, s. 308). Nepravý dedič je povinný oprávnenému dedičovi vydať majetok, ktorý získal z dedičstva. Povinnosť sa týka všetkého majetku, ktorý v dedičskom konaní vyšiel najavo, ale aj majetku, ktorý síce nebol predmetom

dedičského konania, ale ktorý si nepravý dedič od poručiteľa prisvojil. Povinnosť nepravého dediča vydať majetok z dedičstva sa riadi podľa zásad o bezdôvodnom obohatení (BAJÁNKOVÁ, Jana, § 485 [Vydanie dedičstva oprávnenému dedičovi]. In: ŠTEVČEK, Marek, DULAK, Anton, BAJÁNKOVÁ, Jana, FEČÍK, Marián, SEDLAČKO, František, TOMAŠOVIČ, Marek a kol., Občiansky zákonník II, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1825).

19.1. Z ustanovenia § 485 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právo oprávneného dediča domáhať sa od toho, kto dedičstvo nadobudol, vydania majetku, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nadobúdateľ nezískal majetkový prospech na ujmu oprávneného dediča. To platí aj v prípade, ak bolo dedičstvo takto nadobudnuté na úkor oprávneného dediča čiastočne; predmetom vydania je v tomto prípade zodpovedajúci podiel na nadobudnutom majetku. Neoprávneným dedičom je ten, kto na základe výsledkov dedičského konania celkom, alebo čiastočne, nadobudol majetok, ktorý bol predmetom dedičského konania, avšak podľa dedičského práva, v súlade s jeho dedičským podielom, nadobudnúť nemal. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že neoprávnenému dedičovi pri nadobudnutí majetku nesvedčí delačný titul, no iba dedičské rozhodnutie. Použitie zásad o bezdôvodnom obohatení v prípade vydania dedičstva podľa ustanovenia § 485 ods. 1 OZ znamená, že neoprávnený dedič je povinný vydať oprávnenému dedičovi všetko, čo nadobudol z dedičstva, v rozpore s dedičským právom, teda účelom a cieľom citovaného ustanovenia je dosiahnutie stavu, aký by nastal, ak by oprávnený dedič riadne nadobudol majetok poručiteľa podľa dedičského práva, t. j. podľa jeho dedičského podielu; v prípade smrti bez zanechania závetu podľa jeho zákonného podielu; a to na celom majetku, ktorý bol predmetom dedenia, resp. ktorý bol známy najneskôr do skončenia dedičského konania, ktorého nebol účastníkom.

19.2. Ako vyplýva z vyššie uvedeného cieľom i účelom predmetného ustanovenia je dosiahnuť uspokojenie pravého dediča, aby nebol ukrátený na majetku, ktorý by mu náležal, ak by bol zahrnutý do dedičského konania. Tu treba zdôrazniť, že ak je naplnená hypotéza právnej normy ustanovenia § 195 a § 196 CMP (§ 1751 OSP), tak vyporiadanie BSM je obligatórnou súčasťou konania o dedičstve. V tomto možno súhlasiť s dovolateľom, že vylúčenie oprávneného dediča z uspokojenia majetku v BSM, ktoré bolo súčasťou dedičského konania, by mohlo viesť k absurdným, až extrémne nespravodlivým situáciám, kedy by ostatní dedičia v spolupráci s manželom (manželkou) poručiteľa, mohli vymedziť rozsah BSM vlastnou dohodou na 100 percent majetku a oprávnený dedič by nemohol byť uspokojený vôbec, čo v žiadnom prípade nemohlo byť v súlade s vôľou zákonodarcu pri konštitúcii ustanovenia § 485 OZ a je zjavne v rozpore s jeho účelom. Aj prostredníctvom tohto argumentum ad absurdum sa javí výklad zvolený okresným i krajským súdom ako nesprávny.

20. Podstatnou je povaha konania o ochranu oprávneného dediča, kedy s a nanovo neprejednáva dedičstvo, prípadne BSM, o ktorom sa tiež rozhodovalo v dedičskom konaní. Úlohou súdu v tomto konaní je rozhodnúť o vydaní bezdôvodného obohatenia z majetku, ktorý nadobudol v dedičskom konaní na úkor oprávneného dediča nepravý dedič. Hlavným kritériom z hľadiska § 485 OZ je výsledok dedičského konania bez účasti oprávneného dediča (v majetkovom vyjadrení) a nie spôsob ako k nemu došlo. Rozhodnutie o nadobudnutí dedičstva i o vyporiadaní BSM v dedičskom konaní zdieľajú rovnaký osud. Pokiaľ ich ustanovenie § 485 OZ istým spôsobom môže spochybníť, je potrebné k nim pristupovať rovnako, keďže všetky podmienky zakladajúce nárok oprávneného dediča na vydanie dedičstva voči neoprávnenému (nech ide i o podiel) sú pri oboch rovnaké. Východiskom je neúčast dediča v dedičskom konaní. Cieľom je dosiahnuť uspokojenie oprávneného dediča tak, ako by mu patrilo, ak by sa predmetného konania zúčastnil. Nie je žiaden rozdiel medzi konaním a rozhodnutím o BSM a o samotnom nadobudnutí dedičstva, keďže v oboch prípadoch sa rozhoduje o majetku poručiteľa a je právom dediča sa tohto rozhodovania zúčastniť v plnom rozsahu. Rovnako môže byť poškodený i rozhodnutím o BSM.

21. Výsledok konania o ochrane oprávneného dediča nezasahuje do právnych vzťahov založených týmito rozhodnutiami medzi osobami, ktoré sa tohto rozhodovania ako dedičia, resp. manžel(ka) poručiteľa zúčastnili. Ako vyplýva z judikatúry, ktorú v dovolaní (i odvolaní) citoval žalobca a odvolací súd ju ignoroval, rozhodnutia prijaté v dedičskom konaní nie sú záväzné voči tretím osobám, ktoré

neboli účastníkom dedičského konania, aj keď ním mali byť, či už ide o dediča, niektorého z veriteľov, dlžníkov a pod. Ak sa po právoplatnom skončení konania o dedičstve zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, potom vzájomný vzťah pravého a nepravého dediča sa rieši už mimo skončeného dedičského konania, a to dohodou mimosúdnou, alebo v konaní podľa ustanovenia § 67 a nasl. OSP na súde, prípadne na základe žaloby podľa ustanovenia § 485 OZ (BAJÁNKOVÁ, Jana, § 485 [Vydanie dedičstva oprávnenému dedičovi]. In: ŠTEVČEK, Marek, DULAK, Anton, BAJÁNKOVÁ, Jana, FEČÍK, Marián, SEDLAČKO, František, TOMAŠOVIČ, Marek a kol., Občiansky zákonník II, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1826).

21.1. Uspokojenie žalobcu z majetku, ktorý žalovaná 1/ nadobudla z BSM, ktoré bolo vyporiadané v dedičskom konaní po poručiťovi bez účasti žalobcu, nemá vplyv na právne vzťahy medzi účastníkmi konania, ktorý sa na danom vyporiadaní BSM zúčastnili. Ustanovenie § 485 OZ dáva oprávnenému dedičovi možnosť sa uspokojiť z majetku, ktorý nadobudol neoprávnený dedič v dedičstve. Ide však už o osobitný druh nároku z bezdôvodného obohatenia, pričom rozhodnutia o nadobudnutí dedičstva i o vypsoriadaní BSM v dedičskom konaní ostávajú zachované. Ide o nový právny vzťah medzi oprávneným a neoprávneným dedičom, ktorý síce má pôvod v dedení, aj v ukončenom dedičskom konaní, ale má osobitnú povahu vyplývajúcu z neúčasti oprávneného dediča na rozhodovaní o BSM a o nadobudnutí dedičstva.

22. Ako sa už spomína na inom mieste tohto rozhodnutia, dovolací súd sa riešením tejto otázky doposiaľ nezaoberal, preto v tejto časti konštatoval prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Možno však poukázať na to, že závery, ktoré v tejto súvislosti zaujal dovolací súd, minimálne nie sú v rozpore s predchádzajúcou súdnou praxou, ktorá sa týkala rozsahu dedičstva, pokiaľ nebol správne vymedzený vo vzťahu k tretím osobám (v predmetnej súvislosti je takou osobou i žalobca). Z predchádzajúcej judikatúry možno vyvodiť záväznosť dedičského konania a rozhodnutí, ktoré ho ukončujú, len pre účastníkov konania, prípadne, že zistenia týkajúce sa majetku a dlhov poručiťľa a rozhodnutie o nich nemá totiž tak závažný dopad ako zisťovanie dedičov, preto zaradenie, či nezaradenie určitého majetku alebo dlhov do aktív a pasív dedičstva nemá žiadne následky voči tretím osobám, ktoré nie sú účastníkmi konania o dedičstve (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/156/2008).

22.1. Judikatúra, ktorú v predmetnej súvislosti citoval odvolací súd, nie je pre prejednávaný prípad relevantná. Rozhodnutia označené ako 3Cz 82/82 a 2Cz 6/68 riešia v oboch prípadoch problematiku možnosti zrušenia právoplatného dedičského rozhodnutia na základe ustanovenia § 485 OZ. Avšak v predmetnej súvislosti ide o uspokojenie dediča síce z (neprávom) nadobudnutého dedičstva, ale na základe pravidiel o vydaní bezdôvodného obohatenia a nie nejakým kvázi osobitným opravným prostriedkom. Pôvodné dedičské rozhodnutie ostáva nemenné, ide o osobitný nárok oprávneného dediča voči dedičom, ktorí neoprávnene nadobudli dedičstvo, alebo jeho časť. Na iných miestach tieto závery odvolací súd aj potvrdzuje odkazom na R 44/1986.

22.2. Ďalej odvolací súd poukázal na rozhodnutie R 6/1976. Podľa názoru dovolacieho súdu nie je tento judikát pre rozhodnutie súdnej veci použiteľný. Predovšetkým vychádza z odlišnej situácie, keď BSM vyporiadané nebolo, i keď malo byť. Dovolací súd teda otázku vypsoriadania BSM nebude riešiť ako otázku predbežnú.

23. Pokiaľ odvolací súd v súvislosti s otázkou možnosti uspokojenia žalobcu z BSM poručiťľa poukazoval na ustanovenia § 193 a § 194 CSP, táto argumentácia už bola v iných častiach tohto rozhodnutia vyvrátená. Ani jedno z rozhodnutí uvádzaných v ustanovení § 193 CSP nie je rozhodnutím dedičského súdu o vypsoriadaní BSM ani o nadobudnutí dedičstva, takže pre súdenu vec sú tieto ustanovenia irelevantné. Pokiaľ ide o prejudicialitu upravenú v ustanovení § 194 CSP aj sám odvolací súd uvádza, že „z uvedeného je zrejmé, že súd môže existujúce (právoplatné) rozhodnutie iného orgánu posúdiť inak, teda neexistuje povinnosť pridržovať sa takého rozhodnutia, avšak toto musí náležite odôvodniť“ (bod 32.). Dovolaciemu súdu nie je jasné, ako na základe týchto dvoch ustanovení je možné podporiť názor, ktorý odvolací súd meritorne zaujal.

24. Na základe uvedeného možno vyvodit' záver, že odvolací súd i súd prvej inštancie otázku č. 1 vymedzenú žalobcom v dovolaní nesprávne právne posúdili. V konaní o ochranu oprávneného dediča podľa § 485 Občianskeho zákonníka je možné oprávneného dediča uspokojiť aj z majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, pokiaľ bolo toto vyporiadané dohodou pozostaleho manžela a ostatných dedičov poručiťľa v dedičskom konaní, v ktorom oprávnený dedič nebol účastníkom konania. Súd konajúci o žalobe oprávneného dediča podľa § 485 OZ nie je viazaný dohodou o vyporiadaní BSM uzavretej v dedičskom konaní, ktorej účastníkom nebol oprávnený dedič, avšak musia byť dodržané pravidlá stanovené zákonom v ustanovení § 150 OZ.

25. Pri právnej otázke označenej ako č. 3 dovolateľ namietal vo svojej podstate právne závery odvolacieho súdu, že pri prevode podielových listov v hodnote 33.171,30 eur z poručiťľa na žalobcu nešlo - ako tvrdí žalobca i jeho matka a s čím sa stotožnil súd prvej inštancie - o výživné, ale o dar, ktorý je potrebné započítať do dedičského podielu žalobcu. Predmetom právnej otázky je posúdenie predmetného plnenia, resp. možnosti jeho kvalifikácie ako plnenia výživného podľa zodpovedajúcich ustanovení Zákona o rodine.

26. Podľa ustanovenia § 64 ZR ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa, súd môže rozhodnúť o povinnosti zložiť peňažnú sumu na výživné, ktoré sa stane splatné až v budúcnosti, na osobitný účet zriadený v prospech maloletého dieťaťa rodičom, ktorý ho má v osobnej starostlivosti. V rozhodnutí uvedie spôsob, akým sa z tohto účtu zabezpečí v prospech maloletého dieťaťa pravidelné mesačné poukazovanie určených súm na výživné.

27. Podľa odvolacieho súdu v predmetnej súvislosti nemôže ísť o plnenie výživného zo strany poručiťľa žalobcovi z dôvodu, že podielové listy sú cenné papiere, s ktorými je spojené právo podielníka na zodpovedajúci podiel na majetku v podielovom fonde a právo podieľať sa na výnosoch z tohto majetku. Podielové listy zabezpečujú ich majiteľom podiel na výnosoch zo vzájomného investovania do cenných papierov alebo iných majetkových hodnôt, a preto nimi nie je možné zabezpečiť pravidelnú spotrebnú funkciu výživného ani uspokojovanie bežných osobných potrieb žalobcu. Podielové listy nie sú spôsobilé ani ako výživné splatné v budúcnosti, lebo o takejto povinnosti vo vzťahu, k vtedy maloletému žalobcovi, nerozhodol súd a neexistovali (neboli preukázané ani tvrdené) žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa. Rovnako absentuje ďalšia podmienka pre takéto plnenie a síce, že ide „o peňažnú sumu“. Podľa krajského súdu ak poručiťľ neplatil bežné výživné vôbec, vylučuje to tvorbu úspor podielovými listami pre žalobcu. S ohľadom na uvedené i na skutočnosť, že podľa zákona o cenných papieroch je možné prevod uskutočniť iba kúpnu zmluvou alebo darovaním, išlo v danom prípade o dar poručiťľa žalobcovi, ktorý treba započítať na jeho dedičský podiel podľa ustanovenia § 484 ods. 1 OZ.

27.1. Dovolaťľ v tejto súvislosti uviedol, že k predmetnému prevodu došlo na žiadosť poručiťľa, aby sa takýmto spôsobom vyriešilo výživné, nakoľko informácia o nemanželskom synovi poručiťľa bola v tej dobe diskrétna. Ďalej upozornil, že od roku 2002 bola prelomená zásada spotrebného charakteru výživného. Podľa jeho názoru je pointou problému, či mohlo ísť o platné darovanie. S poukazom na autonómiu vôle rodičov uviedol, že nešlo o dar, ale o plnenie výživného, ak by malo dôjsť k platnému darovaniu, bolo nevyhnutné schválenie súdom, následkom čoho by síce bol právny úkon neplatný a žalobca by bol voči poručiťľovi povinný vydať bezdôvodné obohatenie, tento nárok by však bol dávno premĺčaný a ako taký ho nie možné započítať, jedine ak by bol započítaný dohodou, k čomu nedošlo. Podľa dovolateľa ďalej započítanie daru je možné len v dedičskom konaní, pretože ide o inštitút dedičského práva. Žalovaní podľa žalobcu neunesli dôkazné bremeno, že ide o dar.

28. Pokiaľ ide o otázku povahy prevodu podielových listov z poručiťľa na žalobcu, dovolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že v danom prípade môže ísť o plnenie výživného na tvorbu budúcich úspor. Dôvody, ktoré pri posúdení tohto plnenia ako daru uviedol odvolací súd nie sú podľa názoru najvyššieho súdu správne. Keďže táto otázka nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená, ide v tejto časti o dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP a je aj dôvodné, nakoľko túto otázku odvolací súd nesprávne právne posúdil (§ 432 ods. 1 CSP).

28.1. Pokiaľ ide o záver odvolacieho súdu, že predmetným prevodom podielových listov ide o dar, považuje dovolací súd za podstatné, že ak by išlo o dar, vzhľadom k tomu, že ide o cenné papiere v nemalej hodnote, bolo by v zmysle Zákona o rodine potrebné pre takýto právny úkon schválenie úkonu súdom v záujme žalobcu. K takémuto schváleniu však nedošlo, čo by v danej súvislosti spôsobilo neplatnosť darovania. Ťažko započítavať dar, ktorý je neplatným právnym úkonom. V tejto súvislosti argumentoval odvolací súd tým, že v prípade neplatnosti daru by došlo zo strany žalobcu voči poručiteľovi k bezdôvodnému obohateniu, a teda je možné ho i tak započítať. Ani tieto úvahy odvolacieho súdu nemožno považovať za správne, keďže pokiaľ by bolo preukázané, že v danom prípade ide o bezdôvodné obohatenie žalobcu voči poručiteľovi, ide z pohľadu sumy dedičstva o pohľadávku voči žalobcovi a nie o dar voči dedičovi, ktorý by bolo možné započítať podľa ustanovenia § 484 OZ. Ako pohľadávka poručiteľa voči žalobcovi by mal byť zaradený aj do majetkovej podstaty dedičstva. Spôsob, akým sa krajský súd vysporiadal s (pravdepodobnou) neplatnosťou, ak by sa predmetný prevod podielových listov považoval za dar, je nedostatočný a nesprávny. Navyiac, ako správne podotkol dovolateľ, ide o dlh, ktorý je už dávno premlčaný, čo by pri započítaní zohrávalo podstatnú úlohu.

28.2. Ani skutočnosť, že z dôvodu ustanovení zákona o cenných papieroch muselo dôjsť k uzavretiu darovacej zmluvy na veci nič nemení. Zákon o cenných papieroch ako správne uvádza odvolací súd pozná len dve formy prevodu podielových listov, a to kúpu alebo dar. Nijako však nie je vylúčené, aby mohli byť podielové listy, ktoré rovnako predstavujú speňažiteľnú majetkovú hodnotu použité na úhradu výživného po dohode rodičov. Keďže zákon o cenných papieroch iný spôsob prevodu cenných papierov, tak aby mohli žalobcovi ako maloletému dieťaťu priniesť úžitok, nepoznal, bolo potrebné zvoliť prostriedok, tak aby došlo k naplneniu vôle rodičov, ktorým malo byť plnenie výživného prevodom cenných papierov. Treba tu vychádzať zo zásadnej skutočnosti, že výživné je v prvom rade založené na dohode rodičov, a pokiaľ s a matka žalobcu v jeho mene výživného súdne nedomáhala, je spôsob vyporiadania výživného, ktorý spolu s poručiteľom zvolili, prevodom podielových listov praktický a pochopiteľný.

28.3. Pokiaľ odvolací súd tvrdil, že prevod podielových listov nepredstavuje peňažné plnenie, a preto nemôže byť plnením výživného, toto nemá oporu v zákone. Ustanovenie § 64 ZR síce predpokladá zloženie peňažnej sumy, avšak v predmetnej súvislosti nie je nijako vylúčená možnosť rodičov dohodnúť si iný spôsob plnenia výživného. Ustanovenie § 64 ZR stanovuje rámec pre rozhodovanie súdu o tezaurácii výživného. Život prináša situácie, ktoré žiaden zákon nemôže predpokladať, s ohľadom na okolnosť, že si tezauráciu rodičia žalobcu dohodli, je pre posúdenie povahy plnenia ako výživného podstatné, či sú dôvody osobitného zreteľa, a či bola do budúcej dispozície samotného dieťaťa (na jeho meno) zložená majetková hodnota zo strany rodiča, ktorý má plniť výživné. Výživa maloletého dieťaťa predsa nemusí byť poskytovaná iba poskytnutím finančných prostriedkov, navyiac v danom prípade ide o speňažiteľnú majetkovú hodnotu, prinášajúcu ekonomický profit (najmä) do budúcnosti.

28.4. Nesprávny je záver odvolacieho súdu v bode 59.2. pokiaľ tvrdí, že z definície cenných papierov nie je možné zabezpečiť pravidelnú spotrebnú funkciu výživného ani uspokojovanie bežných osobných potrieb žalobcu. V tejto súvislosti dovolací súd len podotýka, že práve zaradením inštitútu tezaurácie výživného do ZR bola modifikovaná spotrebná povaha výživného, ktorú práve v súvislosti pri ustanovení § 64 ZR nemožno konštatovať. V konaní navyiac bolo zistené, že poručiteľ bežné výživné nehradil.

29. Ako je už vyššie uvedené, dovolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že by v danom prípade mohlo ísť o plnenie výživného. Ako vyplýva z ustanovenia § 64 ZR základnou podmienkou, kedy možno uvažovať o tezaurácii výživného je existencia dôvodov osobitného zreteľa. Vymedzenie dôvodov osobitného zreteľa v dôvodovej správe k predmetnému ustanoveniu, ako si ho osvojil i odvolací súd, je uvedené len príkladmo. Situácia, v ktorej sa pred prevodom cenných papierov ocitol žalobca je dôvodom hodným osobitného zreteľa. V prvom rade nebolo platené riadne výživné (opak nebol v konaní preukázaný), nakoľko informácia o otcovstve poručiteľa k žalobcovi bola v danom čase dôverná. Navyiac, z rovnakého dôvodu bola snaha rodičov žalobcu vyriešiť otázku výživného rozumným kompromisom prijateľná. Žalobca mal ako potomok poručiteľa právo podieľať sa na životnej úrovni

poručiť a tak ani peňažné vyjadrenie hodnoty podielových listov nie je v danom rozsahu neprimerané. Podielové listy sú speňažiteľným majetkom, boli dané do osobnej (zmluva bola na jeho meno) dispozície žalobcu do budúcnosti - boli ďalej investované. Z uvedeného vyplýva, že podľa názoru dovolacieho súdu prevodom podielových listov z poručiť na žalobcu mohlo dôjsť k plneniu výživného prostredníctvom tzv. tezaurácie podľa § 64 ZR. Prevod podielových listov spĺňa podmienky uvedeného ustanovenia, tak ako ich modifikuje okolnosť, že k tezaurácii nedošlo následkom rozhodnutia súdu, ale prostredníctvom dohody. Tezaurácia výživného v zmysle ustanovenia § 64 Zákona o rodine je možná po dohode rodičov i prevodom podielových listov z rodiča na dieťa. Bez významu je, že prevod možno v danom prípade uskutočniť v zmysle zákona o cenných papieroch iba darovaním, aj to, že bežné výživné nebolo uhrádzané. Odvolací súd tak aj v tejto otázke vec nesprávne právne posúdil.

30. Otázkou č. 4 sa žalobca domáha riešenia problému, či odvolací súd postupoval správne, keď započítal dar poručiť žalobcovi na jeho dedičský podiel v konaní o ochrane oprávneného dediča.

30.1. V predmetnej súvislosti je samozrejme určujúce, ako bolo zistené vyššie, že v súdnej veci nejde o dar, ale o plnenie výživného, čomu svedčia vonkajšie okolnosti. Avšak aj na riešení tejto otázky založil odvolací súd svoje rozhodnutie, a preto sa zaoberal dovolací súd aj jej riešením. Podobne ako pri otázke č. 1, keď dovolací súd poukázal, že v extrémnej situácii by bolo možné vylúčiť niektorého z dedičov z uspokojenia z jeho dedičského nároku tým, ak by napr. celý majetok bol zaradený do BSM a účastníci dohody o vyporiadaní by rozhodli o extrémnej disparite, podobná situácia by mohla nastať, aj keby došlo k neprimerane veľkému daru za života poručiť oprávnenému dedičovi. Inštitút započítania daru podľa § 484 OZ je podobne ako ustanovenie § 485 OZ určený na ochranu dedičov pred tým, aby neboli neoprávnene znevýhodnení pred inými dedičmi - obdarovanými. Bez rozdielu v tom, či ide o obdarovaného dediča, ktorý sa riadne dedičského konania zúčastnil alebo sa dedičského konania nezúčastnil. Treba vziať do úvahy, že konanie o ochranu podľa § 485 OZ je jediný spôsob, akým sa na dedení oprávnený dedič zúčastňuje. Pokiaľ by nebolo v tomto konaní možné započítať dar podľa § 484 OZ, bol by voči prípadným iným dedičom neoprávnene zvýhodnený a medzi dedičmi by došlo k bezdôvodnej diferenciácii v rozpore s princípom bezrozpornosti právneho poriadku a princípom rovnosti. Tento princíp platí na ochranu oprávneného dediča, ale v inej situácii môže slúžiť ochrane aj ostatných dedičov, pokiaľ by bol práve oprávnený dedič podľa § 485 OZ darom za života poručiť zvýhodnený. Pri určení dedičských podielov v konaní podľa § 485 OZ platia rovnaké zásady, ako keby prebiehalo riadne dedičské konanie; nie je dôvod, aby jeden z ochranných inštitútov dedičov bol z konania podľa § 485 OZ vylúčený. V podmienkach súdnej veci, keď na jednej strane mal byť žalobca ako dedič účastníkom pri rozhodovaní o vyporiadaní BSM v dedičskom konaní, musí rátať s tým, že ak by bol preukázaný dar, je potrebné ho v súlade so zodpovedajúcimi ustanoveniami OZ týkajúcimi sa riadneho dediča započítať tak, aby výsledné rozhodnutie bolo v súlade s princípom spravodlivosti a zásadami dedičského práva a cieľom, aby nikto z dedičov nebol neoprávnene zvýhodnený. Pokiaľ ide o otázku č. 4, dovolanie v tejto časti dôvodné nie je.

31. Napokon sa dovolací súd zaoberal otázkou, či je priznanie podielu na pohľadávke v konaní o ochranu oprávneného dediča vhodné. V tejto súvislosti poukazuje dovolací súd na základnú zásadu súkromného práva, a to rovnosť medzi jednotlivými subjektmi právnych vzťahov. K rovnosti, na ktorú sa dovolateľ odvoláva v iných súvislostiach sa treba zamerať aj vtedy, keď to pre neho nemusí byť také výhodné. Dovolací súd považuje za správne, aby boli priznané podiely na pohľadávkach aj oprávnenému dedičovi in natura. Je pochopiteľná argumentácia žalobcu o možnej nevymožiteľnosti tejto pohľadávky, tá by ale platila aj voči žalovanej 1/. V prípade, ak by súd žalobcovi priznal za pohľadávku finančnú náhradu a pohľadávka by sa napr. ukázala ako nevymožiteľná, bola by žalovaná 1/ neoprávnene týmto rozhodnutím poškodená. Musela by časť jej hodnoty žalobcovi uhradiť, ale sama by z nej nevymohla nič. Takáto úprava právnych vzťahov by voči nej nebola spravodlivá a dovolací súd jej nemôže poskytnúť ochranu.

31.1. Pokiaľ žalobca namieta, že nemá v súvislosti s pohľadávkou žiadnu dokumentáciu, ani prehľad o tom, či disponujú veriteľ alebo dlžník nejakými potenciálnymi námietkami, nič mu nebráni si ich od žalovanej 1/ vyžiadať, keď aktívny vstup žalobcu do prípadného vymáhania pohľadávky je aj v jeho záujme. Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že pokiaľ konajúce súdy prikázali pri

jednotlivých pohľadávkach žalobcovi podiel a nie finančnú náhradu, postupovali správne v súlade so zásadami dedičského práva, tak aby ani jeden z dedičov nebol neoprávnene a nedobrovoľne pred druhým znevýhodnený. Dovolanie ani pokiaľ ide o túto otázku nie je dôvodné.

32. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania aj z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) CSP, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vzhľadom k tomu, že bolo zistené nesprávne právne posúdenie zásadných právnych otázok, ktoré má za následok zrušenie napadnutých rozhodnutí, dovolací súd sa podrobne už tejto námietke nevenoval.

33. Pokiaľ šlo o namietanú zaujatosť sudcov odvolacieho súdu, a teda možnú prípustnosť i dôvodnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. e) CSP, dovolací súd uvádza, že z dovolania ani z obsahu spisu nezistil existenciu tejto procesnej vady. V odvolacom konaní žalobca podal viacero námietok zaujatosti voči sudcom krajského súdu i návrh na zmenu príslušnosti odvolacieho súdu, pričom o nich najvyšší súd rozhodol s výsledkom, ktorým bolo zloženie senátu, v ktorom figurovali členovia senátu odvolacieho súdu, pri ktorých neboli pochybnosti o ich zaujatosti v súdnej veci. V dovolaní nie je uvedený žiadny relevantný dôvod, ktorý by nad rámec prieskumu vykonaného najvyšším súdom v konaní o námietke zaujatosti odôvodňoval zaujatosť sudcov krajského súdu. Postup krajského súdu, ktorý sa zdal dovolateľovi „neštandardným“ na takýto záver nepostačuje. Pokiaľ išlo o oboznámenie sa s vecou nad rámec bežného preskúmania dovolací súd uvádza, ako i sám žalobca hovorí, že predmetné skutočnosti sú obsahom zápisnice z pojednávania, teda sú obsahom spisu a vedomosť súdu o nich nemôže byť dôkazom zaujatosti konajúcich sudcov. Na základe uvedeného, ani táto námietka žalobcu nie je dôvodná.

34. Keďže otázku, či možno uspokojiť oprávneného dediča aj z majetku, ktorý nadobudol neoprávnený dedič z rozhodnutia o vyporiadaní BSM medzi porúčiteľom a jeho manželom/manželkou, pokiaľ bolo BSM vyporiadané v dedičskom konaní, odvolací súd i súd prvej inštancie nesprávne právne posúdili, navyše odvolací súd nesprávne právne posúdil i otázku, či možno prevod podielových listov považovať za úhradu výživného, dovolaciemu súdu neostalo nič iné, ako predmetné rozhodnutia v zmysle ustanovení § 449 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 450 CSP zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie. V súvislosti s otázkami, ktorými sa nezaoberal, dovolací súd dopĺňa, že pokiaľ nebolo rozhodnuté v určitej časti o späťvzátí návrhu, je potrebné, aby bolo rozhodnuté o celom predmete konania, bez ohľadu na to, či žalovaná 1/ niektoré z peňažných záväzkov, na úhradu ktorých bola niektorým z rozhodnutí zaviazaná, už uhradila. Takáto úhrada má význam pri dokazovaní, či je potrebný výkon rozhodnutia. Prípadne na výšku úrokov z omeškania, keďže už došlo k úhrade súdom priznanej pohľadávky. Bez späťvzatia žaloby (návrhu) v základnom konaní nemá úhrada prisúdeného dlhu význam, a to ani pri rozhodovaní o náhrade trov konania, najmä pokiaľ k úhrade došlo až po rozhodnutí súdu prvej inštancie.

35. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.